

Bättre ekonomi och miljö med Smart Trafikant!

Smarta trafikanter får bättre hälsa och ger ett hälsosammare företag. Genom att arbeta för flera Smarta trafikanter kan företaget få bättre ekonomi och tar dessutom ett aktivt ansvar för att minska utsläppen av koldioxid. Det här nyhetsbrevet visar på användbara redskap och vilken effekt ett medvetet arbete för hållbart resande kan få.

Transporter av gods och människor är en förutsättning för att samhället, organisationer och företag ska fungera. Samtidigt står transporterna för en stor del av miljöbelastningen och för en tredjedel av energiförbrukningen i samhället. Inom Energikontor Sydost arbetar vi med flera olika åtgärder för att förbättra transportsektorn.

I Smart trafikant, som är en del av EU-projektet MOVE, arbetar vi och sex andra länder med den så kallade Mobility Management-metodiken. Det är ett sätt att påverka transporter genom att uppmuntra användandet av miljöanpassade färdmedel. Genom att välja cykeln istället för bilen får vi motion och sparar pengar. Ta bussen eller tåget och du rör dig fyra gånger mer än om du åker bil. Dessutom kommer du fram utvilad till jobbet.

Fördelarna med Smart trafikant-projekt är flera:

- Bättre hälsa hos medarbetarna
- Bättre ekonomi för företaget och de anställda
- Ett redskap i företagets strategiska friskvårds- och miljöarbete

Smart Trafikant är också ett användbart redskap för kommuner, regionförbund, Vägverk m.fl. när de vill påverka transportbehov och transportsätt. Arbetet med Smart trafikant har drivits i mobilitetskontoren i Kalmar- och Kronobergs län med stöd av Vägverket och Naturvårdsverket.

På följande sidor berättar vi mer om projektet och beskriver hur ett Smart Trafikant-projekt kan genomföras på din arbetsplats. Kanske vill du också bli en Smart trafikant?

Med vänliga hälsningar

Hannele Johansson, projektledare
MOVE

Per Hansson, projektledare
Smart trafikant

Mobilitetskontor - för ett hållbart energisystem

2005 startade Energikontor Sydost Mobilitetskontoren i Kalmar och Kronobergs län. Kontoren drivs med stöd från EU, Naturvårdsverket och Vägverket. Kontorens uppgift är att bidra till att ett hållbart trafiksystem skapas i regionen. Arbetet sker i samverkan med många olika aktörer i länen.

Energikontorets mål är energi-effektivisering och en större andel förnyelsebar energi på lokal, regional och europeisk nivå. Energikontor Sydost är ett av 13 regionala energikontor i Sverige och med sina drygt 20 anställda det största i norra Europa. I Europa finns det sammanlagt cirka 380 energikontor.

Fokus på hållbart resande

– Redan från starten har arbetet med att miljöanpassa och skapa en efterfrågan på hållbara trafiklösningar varit ett viktigt verksamhetsområde.

Energikontor Sydost arbetar över hela transportsektorn dvs. med person-

och godstransporter samt fordon och fordonsbränslen, säger Hannele Johansson, projektledare för MOVE och gruppleddare för transporter och bränslen.

Förutom mobilitetskontor och projektet MOVE/Smart trafikant driver kontoret flera projekt med trafikinriktning. Mer information om

verksamheten finns på hemsidan www.energikontorsydost.se.

Arbetar för att nå regionernas mål
Energikontor Sydost har inget eget mål för minskning av koldioxidutsläpp. Kontoret bidrar istället till att förverkliga klimatmål som regionerna har antagit.

Regionala energimål

	CO ₂ 2010	CO ₂ MINSKNING	FÖRNYBAR ENERGI 2010	ANDRA RELEVANTA MÅL
BLEKINGE	3,8 ton/pers	35 % från 5,9 ton 1995	50 %	Offentliga sektorn köper el från enbart förnybara källor år 2010. Minska el-förbrukningen med 10% 2000-2010.
KALMAR	4,4 ton/pers	15% från 1990	50 % (65 % uppnått)	Minska CO ₂ utsläppen från trafiken med 20 % 1995-2010. Inga utsläpp av CO ₂ 2030.
KRONOBERG	3,5 ton/pers	22 % från 1990	50 %	Stabilisera CO ₂ utsläppen från trafiken vid 2010 nivå. Inga utsläpp av CO ₂ 2050.

Satsning på Europeiska trafikantveckan gav resultat

Under den Europeiska Trafikantveckan 16–22 september anordnades ca 40 aktiviteter i Småland och

Blekinge. Hela 16 kommuner deltog i regionen och det är fler än någonsin. Förra året deltog bara 2. Syftet med veckan är att förbättra trafikmiljön och att minska utsläpp som bidrar till

växthuseffekten. Sedan i våras har energikontoret sökt stimulera aktiviteter under veckan.

– Efter det här positiva mottagandet planerar vi att arbeta på samma sätt även nästa år, säger Per Hansson, projektledare på Energikontor Sydost.

Minska dina koldioxidutsläpp och må bättre

I ST-projektet vågande sammanlagt 98 personer prova på att lämna bilen hemma och pendla med buss eller

cykel till jobbet. Att blir erbjuden ett alternativt sätt att resa är en bra morot för att bryta att mönster och byta beteende.

– Hälsotramparna och testresenärerna blir oftast lite offentliga personer på arbetsplatsen vilket gör dem lite extra motiverade, säger projektledare Per Hansson.

Efter testperioden har många blivit vana vid sitt nya transportsätt. Både miljön och testresenärernas hälsa mår bra av cyklingen eller den lilla extra promenaden till hållplatsen.

Smarta trafikanter reser hållbart

Syftet med projektet Smart trafikant är att minska arbetspendlingen med bil och bidra till ett mer hållbart resande för miljön, ekonomin och hälsans skull. Bilåkandet minskas genom information om alternativa resmöjligheter och erbjudandet av prova-på-aktiviteter.

Åtta företag har deltagit i Smart Trafikant-projektet: IKEA i Kalmar, Faurecia i Torsås, Länssjukhuset i Kalmar, ITT Water & Wastewater AB i Emmaboda, Finnveden Powertrain i Alvesta, Volvo i Braås, Regionförbundet Södra Småland och Energikontor Sydost.

Varje företag har haft en utställning och fått informationsmaterial om hållbart resande. Stor vikt har lagts på projektets prova-på-aktiviteter.

– Vi har vänt oss till vanebilisterna som har tillgång till andra hållbara alternativ för sitt resande. Våra erbjudanden har utformats lite olika beroende på vad som har passat bäst på varje företag, säger projektledare Per Hansson.

Prova-på-aktiviteter

De fyra olika aktiviteterna som ingår i Smart trafikant är: hälsotrampare,

testresenär, samåkning och EcoDriving. Under projektåret var hälsotrampare och testresenär de vanligaste prova-på-aktiviteterna.

Att hälsotrampa innebär att prova på att cykla till jobbet. Cykling är inte bara miljövänligt och hälsofrämjande det kan också vara väldigt skoj. Att bli testresenär innebär att man under två månader får prova på att åka kollektivtrafik.

– Men alla kan inte cykla och åka kollektivt. Genom utställning, broschyrer och föreläsning berättade vi även om och uppmuntrade till EcoDriving och samåkning. EcoDriving innebär att man planerar sin bilkörning bättre. Det kan leda till att man kan minska sin bränsleförbrukning med i genomsnitt 10 procent. Samåkningen genomfördes genom att en karta över regionen sattes upp och att man fick nåla dit en liten flagga med namn och telefonnummer. På så sätt kunde de anställda se om det fanns någon att samåka med, säger Per Hansson.

Ensam i bil vanligast

I projektet har det genomförts två resvaneundersökningar på respektive arbetsplats, en i början av projektet och en i slutet. Samtliga anställda tillfrågades om sina resmönster. Svarefrekvensen har varierat men den

låg i genomsnitt på ca 40 procent.

Det dominerande sättet att resa till och från arbetet är ensam i bil. Cirka hälften av alla arbetsresor sker på det sättet. Det näst vanligaste sättet att resa, är med cykel.

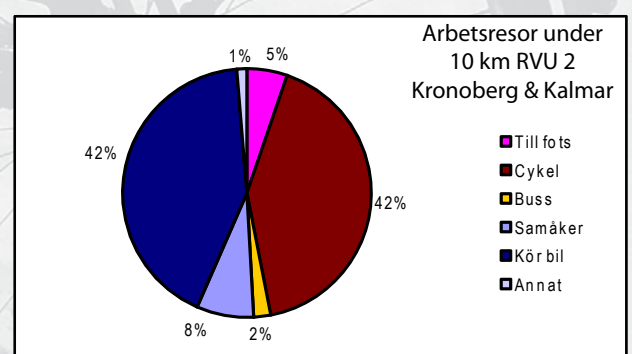
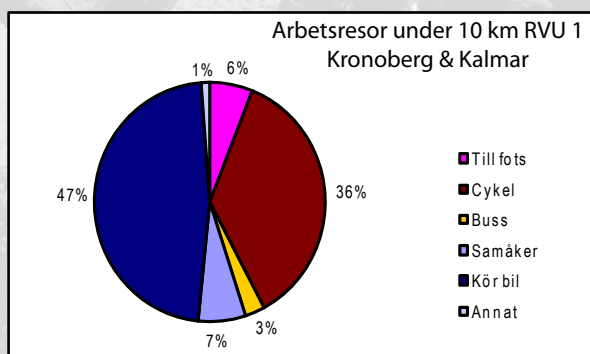
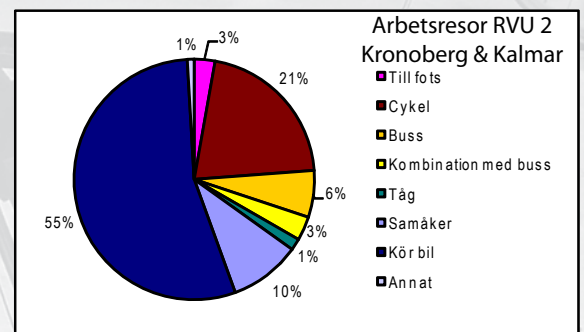
– När vi summerar resultaten från samtliga företag ser vi att projektet bidragit till en minskning av bilåkandet och en ökning av cykelåkandet. Förändringen är ännu tydligare när vi studerar dem som bor inom en mil från arbetsplatsen. Det är förmätet att tro att förändringen enbart beror på projektet. Under året har bl.a. priset på olja stigit och effekterna av ett stort klimat på allvar slagit genom i den offentliga debatten, säger Per Hansson.

Undersökningarna visar att de anställda har en relativt god kännedom om projektet och delprojekten.

Långsiktigt arbete ger resultat

Bilen är det dominerande färdssättet på de åtta deltagande företagen. Resvaneundersökningarna visar inte någon större skillnad i de anställdas resvanor efter projektet jämfört med innan. Däremot märks en tydlig förändring bland dem som bor inom en mil från arbetsplatsen – under projektåret rullade cykeln förbi bilen som det dominerande transportsättet.

Ett projekt som smart trafikant är motorn som startar ett förändringsarbete. Men arbetet måste fortsätta. Genom nya kampanjer på företagen, tydlighet i ledningens arbete, transportplaner, investeringar i enkel infrastruktur, dialog med länstrafikbolag mm. nås en långsiktig förändring. Vinsten i arbetet är en friskare personal.

Flera aktiviteter i Europa inom MOVE/Smart trafikant

Att få fler energikontor i Europa att arbeta med hållbara transporter – det är syftet med Intelligent Energy-projektet MOVE. För att underlätta arbetet ska projektet ta fram goda exempel och mallar. Energikontor Sydost har koordinerat projektet.

Ett antal goda exempel har genomförts i Europa under projektåren 2006–08. Dessa finns på projektets hemsida www.move-project.org.

Energikontor Sydost (koordinator), Sverige

Energikontoret har genomfört projektet Smart trafikant och arbetat i mobilitetskontoren i Kalmar och Kronobergs län.

Klimaschutzagentur Region Hannover GbH, Tyskland

Energikontoret har startat ett mobilitetskontor, vandrande skolbussar och arrangerat "Clean moves" en internationell miljöbilskonferens i Hannover.

Tipperary Energy Agency Ltd, Irland

Energikontoret har startat ett mobilitetskontor, vandrande skolbussar och tagit fram ett program kallat "Transport initiativ för glesbygden".

Energy Centre Bratislava, Slovakien

ECB har startat ett mobilitetskontor, arrangerat en mobilitetsvecka och gjort en handlingsplan för hållbart resande i staden Žilina.

EVE-Ente Vasco de la Energia, Spanien

EVE har skapat en enhet för transporter och mobility management och tagit fram en mobilitetsplan för ett kontorshotell i Bilbao.

Energy Agency of Plovdiv, Bulgarien

Energikontoret har startat ett mobilitetskontor och genomfört ett pilotprojekt kring bilpooler i huvudstaden Sofia.

Agenzia Locale per l'Energia e lo Sviluppo Ambientale della Provincia di Chieti, Italien

Energikontoret har startat ett mobilitetskontor och genomfört ett lokalt projekt kallat "En skoldag utan bil".

Projektpartners

Moves svenska samarbetspartners

Vägverket Region Sydost
Länstrafiken Kronoberg
Kalmar Läns Trafik
Banverket Region Syd
Regionförbundet Södra Småland
Regionförbundet Kalmar län
NTF i Kalmar län
Miljöfordon Syd
Landstinget i Kalmar och
Kronobergs län

Projektkoordinator: Hannele Johansson, Energikontor Sydost
Tel: 0470 72 33 25
E-mail: hannele.johansson@energikontorsydost.se